

Warfare) die tezamen de *Political Warfare Executive* vormden waaronder weer een heel bureau kwam te ressorteren hetwelk, gelijk in hoofdstuk 6 vermeld, ook directieven voor de 'normale' propaganda opstelde.

Het spreekt vanzelf dat SOE met name voor de vorming van 'ondergrondse legers' nauw contact moest onderhouden met de Britse *Chiefs of Staff*. Te dien aanzien werd het onder de operationele controle van die *Chiefs of Staff* geplaatst (c.q. onder de controle van een opperbevelhebber als die aangewezen was voor een bepaald gebied waar SOE in opereerde), maar de *Chiefs of Staff*, orthodoxe militairen die zij waren, zagen lange tijd niet veel in de 'ondergrondse legers' op welke vorming SOE toewerkte. SOE had vliegtuigen nodig voor het droppen niet alleen van geheime agenten, maar ook van sabotagemiddelen en wapens. Dat betekende dat bommenwerpers aan hun 'eigenlijke' taak onttrokken werden. *Air Chief Marshal Sir Charles Portal*, stafchef van de *Royal Air Force*, zei eens tegen een van de leidende figuren van SOE:

*'Your work is a gamble which may give us a valuable dividend or may produce nothing. It is anybody's guess. My bombing offensive is not a gamble. Its dividend is certain; it is a gilt-edged investment. I cannot divert aircraft from a certainty to a gamble which may be a gold-mine or may be completely worthless.'*¹

SOE kreeg dus de beschikking over maar weinig vliegtuigen (steeds Engelse bommenwerpers van oudere types): vijf tot augustus '41; eind '42 waren dat er dertig geworden, maar het totale aantal voor van Engeland uit gevoerde operaties steeg nooit boven de zestig, zij het dat er in januari '44 twee Amerikaanse eskaders bijkwamen en in mei '44 opnieuw twee. Het werd dus '44 eer SOE de beschikking had over een aanmerkelijk aantal transporttoestellen. De nieuwe dienst had het trouwens van meet af aan moeilijk gehad om 'erkend' te worden. *MI-6* had óók vliegtuigen nodig (voor het droppen van geheime agenten) en *MI-6* vreesde dat het werk van SOE de Duitsers tot extra waakzaamheid zou stimuleren en dat bij dat werk ook fouten gemaakt zouden worden die de spionage-agenten in gevaar zouden brengen. *MI-6* had dan ook geen enkele behoefte om SOE te helpen, integendeel: de nieuweling die ten aanzien van het geheime werk in vijandelijk gebied de exclusiviteit van de *Intelligence* aantastte, werd naar vermogen tegengewerkt. *'The battle we were forced to fight against those who should have been our friends was'*, schreef later een van de leidende officieren van SOE, *'at times no less bitter than our battle against the enemy.'*²

¹ Aangehaald in M. R. D. Foot: *Resistance. An Analysis of European Resistance to Nazism 1940-1945* (1976), p. 120. ² A.v., p. 13.